

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«___» «червня» 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

Тема: «Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів та шляхи її підвищення»

Виконав(ла): Роман КОЗИРЯЦЬКИЙ

Керівник: доктор філософії Євген НЕСЕНЮК

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:
перший розділ - доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК
другий розділ - доктор філософії, доцент Євген НЕСЕНЮК

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

(Ф 03.01-19)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

«13» травня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи

здобувача вищої освіти КОЗИРЯЦЬКОМУ Роману Миколайовичу
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів та шляхи її підвищення» затверджена наказом ректора від .04.2024 № /ст.
2. Термін виконання роботи: з 13.05.2024 до 16.06.2024.
3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані Національного банку України, дані обліково-інформаційної системи банку, фінансова, податкова, статистична звітність банку.

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ

1.1. Сутність формування і використання банківських ресурсів

1.2. Інформаційне забезпечення формування і використання банківських ресурсів

1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «АСВІО БАНК»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

2.1. Аналіз джерел формування і використання банківських ресурсів

2.2. Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів

2.3. Напрями підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів АТ «АСВІО БАНК»

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Сутність формування і використання банківських ресурсів. ЛИСТ 2. Інформаційне забезпечення формування і використання банківських ресурсів. ЛИСТ 3. Фінансово-економічний паспорт Банку. ЛИСТ 4. Аналіз джерел формування і використання банківських ресурсів. ЛИСТ. 5. Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів. ЛИСТ. 6. Напрями підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	13.05.2024 – 21.05.2024	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	22.05.2024 – 31.05.2024	
3	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну роботу. 4. Підготовка виступу.	01.06.2024 – 04.06.2024	
4	1. Переплетення кваліфікаційної роботи, підготовка презентації та доповіді 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	05.06.2024 06.06.2024	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	доктор філософії Євген НЕСЕНЮК		
РОЗДІЛ 2	доктор філософії Євген НЕСЕНЮК		

8. Дата видачі завдання: «13» травня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Євген НЕСЕНЮК
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Роман КОЗИРЯЦЬКИЙ
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів та шляхи її підвищення»: 53 стор., 1 рис., 12 табл., 45 літературних джерел.

Мета кваліфікаційної роботи – розробка шляхів підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів.

Об’єкт дослідження – процес формування і використання банківських ресурсів.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів формування і використання банківських ресурсів в умовах АТ «АСВІО Банк».

Методи дослідження: порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці, нормативний, економіко-математичне моделювання, факторний і коефіцієнтний аналіз.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності банківських установ.

**АНАЛІЗ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ФОРМУВАННЯ, ВИКОРИСТАННЯ,
БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ, ШЛЯХИ, ПІДВИЩЕННЯ**

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АПУ – Аудиторська палата України

АФ – аудиторська фірма

ДКЦПФР – Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

МФУ – Міністерство фінансів України

НБУ – Національний банк України

НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

ОВДП – облігація внутрішньої державної позики

ПАТ – Публічне акціонерне товариство

ПрАТ – Приватне акціонерне товариство

СГД – суб'єкт господарської діяльності

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ	11
1.1. Сутність формування і використання банківських ресурсів	11
1.2. Інформаційне забезпечення формування і використання банківських ресурсів.....	16
1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «АСВІО БАНК».....	21
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	32
2.1. Аналіз джерел формування і використання банківських ресурсів.....	32
2.2. Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів.....	35
2.3. Напрями підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів АТ «АСВІО БАНК».....	39
Висновки до розділу 2.....	43
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	54

ВСТУП

Актуальність проблеми. Труднощі, з якими стикаються комерційні банки в Україні, пов'язані зі складними економічними, політичними та соціальними умовами в країні, серед яких:

- економічна нестабільність в Україні, що призводить до зростання ризиків кредитування, збитків від змін валютних курсів та інших фінансових ризиків;

- нерозвинена регулятивна база та недостатнє забезпечення фінансової системи, яка ускладнює діяльність банків та підвищує ризики їх нестабільності;

- насичений ринок банківських послуг в Україні, що призводить до жорсткої конкуренції між банками, особливо серед дрібних установ, ускладнює залучення клієнтів та знижує їх прибутковість;

- низький рівень довіри до фінансових установ, який обмежує залучення депозитів та інвестицій і зменшує фінансову міцність банків;

- проблеми з корупцією та недостатня прозорість у фінансовому секторі, які негативно впливають на діяльність банків та сприяють фінансовим ризикам.

Загалом, ці фактори ускладнюють функціонування та розвиток банківської системи в Україні, а також створюють труднощі для її учасників, включаючи комерційні банки.

Проблема балансування між прибутковістю і ліквідністю є важливою для комерційних банків не тільки в Україні, але й у багатьох інших країнах. Банки зобов'язані забезпечувати ліквідність для забезпечення виплати заборгованості перед вкладниками та іншими клієнтами, одночасно здійснюючи кредитування та інші операції для отримання прибутку.

Нераціональне використання банківських ресурсів, недостатня ліквідність або невідповідність стратегії управління можуть призвести до негативних наслідків, таких як банкрутство або втрата довіри вкладників.

Тому важливо, щоби банки ретельно аналізували ризики та приймали обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів між прибутковими та ліквідними активами. Згадана проблема є актуальною для багатьох українських банків, особливо для тих, які мають обмежені ресурси або недостатньо розвинену стратегію управління активами та пасивами. Ефективне управління ресурсами, враховуючи баланс між прибутковістю і ліквідністю, є ключовим для забезпечення стабільності та надійності банківської системи в Україні.

Правильне управління активами та пасивами є критично важливим для комерційних банків, оскільки це впливає на їхню фінансову стійкість, прибутковість та ліквідність. Управління активами та пасивами не можна розглядати окремо, оскільки вони взаємопов'язані та взаємозалежні. Ефективне управління активами полягає у раціональному розподілі банківських ресурсів між різними видами активів, такими як кредити, інвестиції, цінні папери та інші операції. Це допомагає банкам досягати оптимальних показників ефективності та забезпечує їхню конкурентоспроможність на ринку. Крім того, правильне управління активами дозволяє банкам зменшувати ризики та максимізувати прибуток, шляхом вибору оптимальної стратегії розміщення коштів та управління портфелем активів. Такий підхід дозволяє банкам ефективно використовувати свої ресурси та досягати поставлених фінансових цілей.

Дослідження проблеми управління активами та пасивами банку потребує глибокого аналізу різноманітних аспектів, оскільки це складний та багатогранний процес. Деякі з основних питань, що вимагають уваги та системного вивчення, включають: вивчення системи кредитування, його структури, регулювання та законодавства, яке впливає на процес кредитування; розробку стратегії надання кредитів, визначення критеріїв прийняття рішень щодо кредитування, оцінку кредитного ризику та управління ним; розробку стратегій та методів забезпечення достатнього рівня ліквідності, управління розрахунковими потоками та резервами; вивчення

ефективних методів управління портфелем активів, розробка стратегій розміщення коштів та визначення оптимального співвідношення ризику та доходності. Ці питання є лише частиною того, що потребує уваги при вивченні проблеми управління активами та пасивами банку, і вони вимагають комплексного аналізу та розробки стратегій для ефективного управління банківською діяльністю. Наявність проблем у формуванні і використанні банківських ресурсів обумовлює актуальність теми кваліфікаційної роботи.

Мета кваліфікаційної роботи – розробка шляхів підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки наступних **завдань**:

- визначити сутність формування і використання банківських ресурсів;
- проаналізувати інформаційне забезпечення формування і використання банківських ресурсів;
- сформуванати фінансово-економічний паспорт АТ «АСВІО БАНК»;
- проаналізувати джерела формування і використання банківських ресурсів;
- проаналізувати ефективність формування і використання банківських ресурсів;
- обґрунтувати напрями підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів АТ «АСВІО БАНК»

Об'єкт дослідження – процес формування і використання банківських ресурсів.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів формування і використання банківських ресурсів в умовах АТ «АСВІО Банк».

Методи дослідження: порівняння, класифікація, деталізація та ідентифікація, таблиці, нормативний, економіко-математичне моделювання, факторний і коефіцієнтний аналіз.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти,

наукові публікації вітчизняних вчених у фахових виданнях, академічні видання, монографії, матеріали наукових конференцій, інтернет-ресурси, матеріали фінансової звітності, податкової, статистичної звітності АТ «АСВІО Банк».

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності банківських установ.

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 53 сторінках друкованого тексту, у тому числі 12 таблиць, 1 рисунок та 3 додатки на 24 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 45 найменувань і подано на 5 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ

1.1. Сутність формування і використання банківських ресурсів

Ресурси банківської установи - це всі доступні матеріальні та нематеріальні активи, кошти, можливості та джерела, які використовуються для забезпечення фінансової діяльності банку і досягнення його стратегічних цілей. Це можуть бути кошти, залучені банком від клієнтів у вигляді вкладів, позикових ресурсів, капіталу; активи банку, такі як кредити, цінні папери, нерухомість; можливості розширення ринків, вдосконалення технологій та процесів, а також репутація та відносини з клієнтами і партнерами. Ресурси банку є важливим елементом для забезпечення його функціонування та конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.

Банківські ресурси включають собою усі доступні кошти, якими банк може розпоряджатися для реалізації своїх фінансових операцій. Ці ресурси можуть бути використані для надання кредитів клієнтам, інвестування в цінні папери, утримання резервів, забезпечення ліквідності та здійснення інших операцій, спрямованих на забезпечення фінансових цілей банку. Управління цими ресурсами є ключовим аспектом діяльності банку і вимагає комплексного підходу для забезпечення ефективного використання коштів при збереженні відповідного рівня ліквідності та прибутковості.

Банківські ресурси включають в себе статутний капітал банку, його фонди, а також кошти, які банк залучає через пасивні операції, такі як привласнення вкладів від клієнтів, емісія облігацій тощо. Ці ресурси використовуються банком для проведення активних операцій, таких як надання кредитів, інвестування в цінні папери, утримання ліквідних активів та здійснення інших операцій з метою забезпечення прибутковості та ліквідності банку.

Кредитного потенціалу банку - це сума грошових коштів, які банк може використовувати для активних кредитних операцій після відрахування резерву ліквідності. Резерв ліквідності - це частина коштів, яку банк утримує у вигляді ліквідних активів, таких як готівка чи депозити в центральному банку, для забезпечення можливості виконання всіх зобов'язань перед вкладниками та іншими кредиторами. Кредитний потенціал вказує на те, скільки грошових коштів банк може використати для надання нових кредитів та інших активних операцій після врахування цього резерву. Це важливий показник для оцінки фінансової можливості банку розширювати свою діяльність та надавати фінансову підтримку клієнтам.

Поняття «банківські ресурси» належить до більш широкої категорії і включає в себе всі доступні фінансові засоби, які перебувають у власності або управлінні банку. Ці ресурси можуть використовуватися не лише для надання кредитів, а й для фінансування різних активних операцій, таких як інвестиції в цінні папери, валютні операції, торгівля цінностями, фінансові консультації тощо. Таким чином, «банківські ресурси» охоплюють усі грошові кошти, які банк може використовувати для своїх фінансових операцій, включаючи, але не обмежуючись кредитуванням.

Управління активами та пасивами є ключовою складовою фінансової стратегії банку. Його метою є забезпечення балансу між активами та пасивами з метою збереження прибутковості, зниження ризику та забезпечення ліквідності. Управління активами орієнтоване на максимізацію доходів від різних видів активів банку, таких як кредити, цінні папери, нерухомість та інші інвестиції. У той же час, управління пасивами спрямоване на забезпечення джерел фінансування для активів, зокрема залучення депозитів від клієнтів та видачу власних цінних паперів. Ці процеси взаємодіють і взаємопов'язані, оскільки вони впливають на фінансову стійкість та ефективність банку. Ефективне управління активами та пасивами дозволяє банку оптимізувати свій дохід, ризик та ліквідність, забезпечуючи його стабільність і здатність до виконання фінансових зобов'язань перед клієнтами та контрагентами.

Відповідне оцінювання управління активами в банку вимагає глибокого розуміння різноманітних аспектів його діяльності та економічного оточення. Під час перевірки важливо: вивчити характер діяльності банку та його клієнтуру – для розуміння специфіки його операцій та потреб клієнтів; аналізувати структуру активів та зобов'язань – для оцінки ризиків та можливостей, пов'язаних із ними; оцінювати внутрішнє положення банку – досліджувати процедури та інформаційні системи управління для розуміння ефективності їх функціонування; аналізувати вплив управління активами та пасивами на ліквідність та ризик відсоткової ставки, їх можливих наслідків для банку; враховувати можливі ризики від уявних або реальних проблем з активами, у т.ч. через погіршення якості активів, що може призвести до неузгодженості у строках розрахунків або змін відсоткових ставок. Врахування цих аспектів допомагає банку ефективно управляти своїми активами та зменшувати можливі ризики, пов'язані з їхнім управлінням.

Активні операції банку є важливою складовою його діяльності і включають в себе розміщення мобілізованих грошових коштів у формі кредитів та інших інвестиційних активів. Головною метою активних операцій є отримання доходів для банку шляхом надання кредитів клієнтам та здійснення інших інвестицій, оскільки вони допомагають банку заробляти гроші та збільшувати свою прибутковість.

Кредитні (обліково-позичкові) та фондові операції є двома ключовими групами операцій у банківській сфері. Їх зміст полягає у такому:

по-перше, кредитні (обліково-позичкові) операції - пов'язані з видачею кредитів клієнтам банку. Банки збирають гроші від депозитаріїв та інших джерел, а потім використовують ці кошти для надання кредитів підприємствам, домогосподарствам та іншим клієнтам. Кредити можуть бути надані у формі короткострокових, середньострокових або довгострокових позик, залежно від потреб клієнта та умов кредитної угоди. Кредитні операції є одним із основних джерел прибутку для банків;

по-друге, фондові операції включають у себе торгівлю цінними

паперами, такими як акції, облігації, паї тощо. Банки можуть інвестувати в цінні папери як для забезпечення своїх власних потреб, так і для заробітку на різниці в цінах, а також для отримання дивідендів та відсотків. Фондові операції також можуть включати консультаційні послуги з управління портфелем та інші фінансові послуги, пов'язані з цінними паперами.

Ці дві групи операцій разом можуть становити значну частину балансу банку, оскільки вони є основними джерелами доходу та можуть включати значні суми коштів, що перебувають у руху.

Кредитні операції можна класифікувати за різними критеріями, такими як термін та забезпечення (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація кредитних операцій банківських установ

№ з/п	Ознака	Вид кредиту	Його характеристика
1	За терміном		
1.1		Термінові кредити	видаються на певний строк, після закінчення якого позика має бути повернута разом зі сплатою відсотків
1.2		Онкольні кредити	надаються клієнтам із можливістю використання коштів за потребою, і повинні бути повернуті за першим запитанням банку
2	За забезпеченням		
2.1		Вексельні кредити	надаються під вексель, тобто підписаний клієнтом обіцянку сплатити вказану суму вказаний строк
2.1.1		Операції по обліку векселів	включають у себе виписку, передачу, погашення та інші дії з векселями як засобом платежу
2.1.2		Позики під векселя	кредитні операції, при яких клієнт отримує позику, забезпечену векселем. У цьому випадку, клієнт видає вексель банку як забезпечення за отриманий кредит, і зобов'язується сплатити його у визначений термін.
2.2		Підтоварні кредити	забезпечені товарами або іншими матеріальними цінностями
2.3		Фондові операції	кредити, що надаються під заставу цінних паперів або акцій

Джерело: власна розробка

Зазначена класифікація допомагає банкам ефективно управляти їх портфелем кредитів і ризиками. Вексельні операції є важливими для банків, які працюють з векселями як інструментом фінансування та забезпечення.

Управління активними операціями є ключовою складовою стратегії

банку і має значний вплив на його фінансову стійкість і успішність. Основні аспекти управління активними операціями включають:

- доцільне розміщення як власних, так і залучених коштів із метою отримання найбільшого прибутку, у т.ч. шляхом інвестування в різноманітні активи, такі як кредити, цінні папери, нерухомість тощо;

- управління активними операціями має забезпечувати достатню ліквідність банку для вчасного виконання своїх фінансових зобов'язань перед клієнтами та іншими кредиторами;

- банк має максимізувати свій прибуток, оптимізуючи вартість активів та витрати на управління ними;

- ефективне управління активними операціями допомагає зберігати фінансову надійність банку, зменшуючи ризики та забезпечуючи стійкість до економічних та фінансових коливань;

- управління активними операціями має сприяти загальній стійкості та успішності банку на ринку, забезпечуючи його конкурентоспроможність та здатність адаптуватися до змін в економічному середовищі.

Основні принципи управління активами банку наведено у табл. 1.2:

Таблиця 1.2

Основні принципи управління активами банку

Принцип	Банк повинен
Дотримання доцільності структури активів	управляти своїми активами таким чином, щоб їхня структура відповідала стратегічним цілям банку і враховувала ризики та можливості ринку.
Диверсифікація активних операцій	розподіляти свої активи між різними видами операцій та секторами, щоб зменшити ризики та забезпечити стабільний прибуток навіть в умовах змін на ринку.
Дослідження ризиків і створення резервів	проводити аналіз ризиків, яким піддаються його активи, і створювати відповідні резерви для покриття можливих втрат. Це включає оцінку кредитного ризику, ринкового ризику, ліквідності тощо.
Підтримання доходності активів	дбати про те, щоб його активи приносили максимальний можливий прибуток при прийнятному рівні ризику. Це може включати пошук нових можливостей для інвестування та оптимізацію управління існуючими активами.

Джерело: власна розробка

Дотримання зазначених принципів допомагає банку забезпечити ефективне управління своїми активами, знизити ризики та забезпечити стабільний та прибутковий розвиток. Якісне управління активними операціями є важливою функцією управління банком і допомагає забезпечити його успішність та стабільність.

1.2. Інформаційне забезпечення формування і використання банківських ресурсів

Банківські ресурси - це сукупність коштів, які банк має в своєму розпорядженні для здійснення своєї діяльності. Вони включають в себе:

- зобов'язання банку: кошти, які банк заборгував іншим сторонам і обіцяє повернути у майбутньому (вклади клієнтів, банківські кредити, видані облігації тощо);

- капітал банку: власні кошти банку, що складаються з акціонерного капіталу та накопиченого прибутку і є формою власності, яка забезпечує покриття можливих збитків банку та гарантує його стійкість.

Банківські ресурси є важливим фактором для функціонування банку і виконання ним своїх фінансових зобов'язань перед клієнтами та іншими учасниками ринку. Ефективне управління цими ресурсами допомагає забезпечити стійкість та успішність банку на ринку.

Стаття 1 Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] визначає банківський кредит як фінансову угоду, у рамках якої банк надає позичальнику (боржнику) певну суму грошей або інших фінансових ресурсів за певними умовами. Основні характеристики банківського кредиту, які включаються в такі угоди, включають: суму кредиту - конкретна сума грошей, яку банк погоджується надати позичальнику; умови кредиту включають в себе такі параметри, як відсоткова ставка, строк погашення, розмір платежів, умови видачі коштів тощо; умови, за якими позичальник зобов'язується повернути позичені кошти банку плюс відсотки та інші збори. Боржник може надати

банку гарантії у формі застави, поручительства чи інших зобов'язань для забезпечення виплати кредиту. Він також зобов'язаний сплачувати відсотки та інші збори за користування кредитом. Кредит може мати фіксований термін, після закінчення якого боржник повинен повністю погасити кредит, або може мати можливість продовження за умови узгодження з банком. Банківський кредит є важливим інструментом для фінансового обігу, що дозволяє боржникам отримувати доступ до додаткових фінансових ресурсів для здійснення інвестицій, розвитку бізнесу та вирішення фінансових потреб.

Стаття 2 Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] визначає вклад (депозит) як фінансовий інструмент, який полягає в розміщенні коштів клієнта на їх іменний рахунок у банку на певних умовах. Основні характеристики вкладу включають: вклад може бути в готівковій або безготівковій формі, тобто клієнт може здійснити вклад як наявними грошима, так і переказом коштів з іншого рахунку; клієнт може розміщувати кошти на вклад у валюті України або в іноземній валюті, залежно від умов вкладу та вибору самого клієнта; вклад може мати визначений строк зберігання, наприклад, від одного місяця до кількох років, або бути безстроковими, тобто без зазначення конкретного строку; умови виплати коштів з вкладу встановлюються законодавством та умовами договору; вкладник може отримати кошти після закінчення терміну вкладу або за умови дострокового розірвання вкладу; банк виплачує вкладнику відсотки за використання його коштів; ставка відсотка може бути фіксованою або змінною, залежно від умов договору та політики банку. Вклад є популярним способом збереження та заробітку на кошти, і він дозволяє клієнтам отримати прибуток від своїх фінансових ресурсів.

Стаття 2 Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] визначає власний капітал банку як суму коштів, яка залишається після вирахування всіх зобов'язань банку від загальної вартості його активів. Він є одним з ключових показників фінансової стійкості та надійності банку.

Власний капітал може бути представлений як різниця між активами та зобов'язаннями банку за такою формулою:

$$\text{Власний капітал} = \text{Активи} - \text{Зобов'язання} \quad (1.1)$$

Власний капітал є важливим, оскільки він дозволяє банку покрити втрати в разі непередбачуваних обставин або ризиків, а також виконувати регулятивні вимоги. Він також вказує на фінансовий потенціал банку та його здатність витримати стресові ситуації на ринку. Формування та підтримка адекватного рівня власного капіталу є однією з основних стратегій управління ризиками та забезпечення фінансової стабільності банку.

Капітал приписний є фінансовою відомістю, яка використовується у контексті міжнародних банківських угод із залучення коштів. Сутність приписного капіталу полягає в тому, що іноземний банк виділяє певну суму грошових коштів у вільно конвертованій валюті, яка надається філії або підрозділу цього банку в іншій країні. Ці кошти можуть бути використані для акредитації філії, тобто надання певного рівня фінансової підтримки та забезпечення її функціонування на відповідному ринку. Це може бути важливим для забезпечення фінансової стійкості та ліквідності філії у разі непередбачуваних обставин або потреб у додаткових фінансових ресурсах для здійснення операцій. Капітал приписний може мати специфічні умови та вимоги, які регулюються відповідними міжнародними та національними нормативними актами.

Капітал статутний представляє собою сукупність грошових внесків, які здійснюють учасники банку шляхом придбання акцій або паїв. Ці внески відображаються у вартості акцій або паїв, які надають учасникам відповідні права управління та участі в прибутках банку. Основні характеристики статутного капіталу: це сума грошових внесків, яка вже сплачена учасниками банку при викупі акцій або паїв; кожен учасник банку має визначену кількість акцій або паїв, які він придбав, і вартість цих акцій або паїв залежить від

статуту банку; величина капіталу статутного визначається статутом банку і може бути змінена лише у встановленому порядку. Капітал статутний є важливою складовою фінансової стійкості банку та може використовуватися для забезпечення його діяльності та виконання фінансових зобов'язань. Встановлені законодавством та регуляторними органами вимоги до статутного капіталу мають на меті забезпечення відповідності фінансових установ вимогам стійкості та надійності.

Капітал регулятивний є ключовим поняттям у фінансовому законодавстві та регулюванні банківської діяльності. Він визначає сукупність основного та додаткового капіталу, складові якого встановлюються відповідно до законодавства та нормативно-правових актів, прийнятих Національним банком України. Основний капітал (англ. «Tier 1 capital») включає в себе елементи, які мають найвищу стійкість та можуть бути негайно доступними для забезпечення фінансової стійкості банку. Він включає такі складові, як сплачений капітал, резервний капітал, прибуток, що нагромаджується та інші. Додатковий капітал (англ. «Tier 2 capital») складається з менш стійких елементів, які можуть бути використані для покриття збитків та ризиків у більшому обсязі. Вимоги до складових капіталу, їх структура та величина встановлюються законодавством та регулятивними органами для забезпечення фінансової стійкості банків та дотримання міжнародних стандартів у цій сфері. Капітал регулятивний є важливим елементом системи фінансового контролю та забезпечення стабільності фінансової системи країни.

Стаття 49 «Кредитні операції» Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] містить у собі набір правил, які регулюють проведення кредитних операцій банком, а саме:

- умови, за яких банк може надавати кредити своїм клієнтам, такі як відсоткова ставка, строк погашення, розмір кредитної лінії тощо;
- критерії, які клієнти повинні відповідати для отримання кредиту, такі як кредитний рейтинг, наявність застави тощо;

- права та обов'язки як банку, так і клієнта у контексті укладання та виконання кредитних угод;
- процедури, які банк повинен виконувати при розгляді та затвердженні кредитних заявок;
- правила щодо процедур видачі та повернення кредитів, розмір платежів, умови погашення тощо;
- спеціальні умови або обмеження, які стосуються конкретних видів кредитних операцій чи категорій клієнтів.

Ці правила є частиною внутрішнього регламенту АТ «АСВІО БАНК», регулятивних вимог, встановлених НБУ та іншими відповідними органами. Вони спрямовані на забезпечення ефективного та безпечного використання кредитних ресурсів банку.

Стаття 52 Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] містить обмеження на кредитні операції, які є важливою складовою нагляду та контролю в банківському секторі для запобігання можливим конфліктам інтересів та забезпечення фінансової стабільності. Надавання кредитів для погашення зобов'язань перед пов'язаною з банком особою або для придбання активів цієї особи може створювати ситуацію, коли банк ризикує втратити кошти або не отримає їхню повернення. Дозвіл НБУ встановлювати такі обмеження спрямований на збереження фінансової стабільності та зменшення ризиків у банківській системі. Це також сприяє підтримці довіри до банків та ефективному функціонуванню фінансового ринку.

Стаття 67-1 «Кредитний реєстр» Закону України «Про банки та банківську діяльність» [23] визначає порядок ведення реєстрації кредитів із зазначенням усієї необхідної інформації про кредити, які надаються банками. Кредитні реєстри створюються для забезпечення відкритості та прозорості у фінансовому секторі та для забезпечення контролю за кредитними операціями. Зазначена стаття унормовує: обов'язковість реєстрації всіх кредитів, наданих банками, в спеціальному кредитному реєстрі; встановлення переліку обов'язкових даних про кредит, які мають бути внесені до кредитного реєстру,

таких як сума кредиту, строк погашення, процентна ставка, інформація про позичальника тощо; визначення умов доступу до інформації, що міститься в кредитному реєстрі, та уповноважених осіб, які мають право користуватися цією інформацією; встановлення заходів забезпечення конфіденційності та захисту особистих даних, які знаходяться в кредитному реєстрі; встановлення відповідальності за невідповідність у веденні кредитного реєстру та порушення правил доступу до нього. Ці правила спрямовані на забезпечення ефективного контролю та управління кредитними операціями, а також забезпечення відкритості та прозорості у фінансовому секторі.

1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «АСВІО БАНК»

Об'єктом кваліфікаційної роботи є Акціонерне товариство «АСВІО БАНК» (скорочена назва АТ «АСВІО БАНК», код ЄДРПОУ 09809192). Юридична адреса: 14000, м. Чернігів, вул. Преображенська, 2. Банк зареєстрований виконавчим комітетом Чернігівської міської ради, 30.10.1991 у формі ТОВ «Чернігівбанк» за № 64 у реєстрі банків НБУ (КОАТУУ: 7410136300 (ДЕСНЯНСЬКИЙ р-н)). Галузева належність за КВЕД: 64.19 - Інші види грошового посередництва.

Серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи - А00 №582818. Статутний капітал - 300000000 грн. Середня кількість працівників - 107 осіб. МФО банку- 300001. Поточний рахунок у НБУ – 32008124401026. Історія розвитку банку:

- 15.04.2010 рішенням загальних зборів акціонерів ПАТ «Акціонерний банк Приватінвест» перейменовано в ПАТ «АСВІО БАНК», який є правонаступником по всіх правах та зобов'язаннях ПАТ «АБ Приватінвест»;

- 21.12.2009 рішенням позачергових загальних зборів акціонерів змінено тип акціонерного товариства АБ «Приватінвест» з відкритого на публічне;

- 08.04.2002 рішенням загальних зборів акціонерів Акціонерний банк «Приватінвест» перейменовано в Відкрите акціонерне товариство;

- 28.04.1999 Акціонерний банк «Чернігівбанк» було перейменовано в «Приватінвест»;

- 20.09.1993 організаційно-правову форму «Чернігівбанк» було перетворено із товариства з обмеженою відповідальністю в акціонерне товариство.

Статутний капітал АТ «АСВІО БАНК» сформований за рахунок емісії простих іменних акцій номінальною вартістю 0,1 грн., які існують у документарній і бездокументарній формах (табл. 1.3).

Цінні папери емітента ПАТ «АСВІО БАНК» не знаходяться в лістингу жодної з фондових бірж. Рішення про збільшення розміру статутного капіталу ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «АСВІО БАНК» шляхом розміщення додаткових 1 800 000 000 (один мільярд вісімсот мільйонів) штук простих іменних акцій існуючої номінальної вартості на загальну номінальну вартість 180 000 000,00 грн. прийняте загальними зборами акціонерів 11.03.2016 (Протокол № 1-2016). Залучені від розміщення акцій ПАТ «АСВІО БАНК» фінансові ресурси в повному обсязі (100 %) було направлено на кредитування юридичних осіб - клієнтів ПАТ «АСВІО БАНК». АТ «АСВІО БАНК» має статус універсального банку із зазначеними цілями, які відображають важливі аспекти його ролі в економіці та фінансовій системі регіону: АТ «АСВІО БАНК» пропонує широкий спектр фінансових послуг як для юридичних, так і для фізичних осіб - кредитування, депозитні послуги, інвестиційні послуги, управління активами, банківські гарантії, міжнародні операції та інші фінансові послуги. Банк сприяє розвитку різних форм підприємництва, надаючи їм доступ до фінансових ресурсів, консультаційних послуг та інших необхідних ресурсів для розвитку та зростання.

Таблиця 1.3

Інформація про випуски акцій АТ «АСВІО БАНК»

Дата реєстрації випуску	Номер свідоцтва про реєстрацію випуску	Найменування органу, що зареєстрував випуск	Міжнародний ідентифікаційний номер	Тип іменного цінного паперу	Форма існування	Номінальна вартість акцій (грн.)	Кількість акцій (штук)	Загальна номінальна вартість (грн.)	Частка у статутному капіталі (у відсотках)
21.04.1999	138/1/99	ДКЦПФР	---	Акція проста	Документарна	0.1	81000000	8100000	100
28.04.2011	219/1/11	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Бездокументарна	0.1	1040000000	104000000	100
10.07.2015	72/1/2015	НКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Бездокументарна	0.1	1200000000	120000000	100
14.12.1993	285/1/93	МФУ	---	Акція проста	Документарна	0.1	150000	15000	100
16.08.1994	325/1/94	МФУ	---	Акція проста	Документарна	0.1	850000	85000	100
14.12.1995	576/1/95	МФУ	---	Акція проста	Документарна	0.1	75000000	7500000	100
28.11.1996	186/1/96	ДКЦПФР	---	Акція проста	Документарна	0.1	10000000	1000000	100
12.03.1997	222/1/97	ДКЦПФР	---	Акція проста	Документарна	0.1	18000000	1800000	100
16.07.1998	142/24/1/98	ДКЦПФР	---	Акція проста	Документарна	0.1	36500000	3650000	100
30.11.2000	622/1/00	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	107000000	10700000	100
21.02.2002	89/1/02	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	147000000	14700000	100
16.01.2003	17/1/03	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	200000000	20000000	100
30.09.2003	462/1/03	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	280000000	28000000	100
01.12.2004	705/1/04	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	380000000	38000000	100
23.07.2008	313/1/08	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	600000000	60000000	100
12.10.2010	875/1/10	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Документарна	0.1	1040000000	104000000	100
28.04.2011	219/1/11	ДКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Бездокументарна	0.1	1040000000	104000000	100
21.04.2016	34/1/2016	НКЦПФР	UA4000119275	Акція проста	Бездокументарна	0.1	3000000000	300000000	100

Джерело: www.smida.gov.ua

Шляхом надання фінансових послуг АТ «АСВІО БАНК» може сприяти розвитку економічних зв'язків не лише у регіоні, але й у ширшому масштабі, сприяючи міжнародній торгівлі, інвестиціям та іншим видам економічної діяльності.

АТ «АСВІО БАНК» діє з метою отримання прибутку. При цьому він намагається максимізувати свій прибуток, пропонуючи клієнтам конкурентні фінансові послуги та забезпечуючи ефективне управління своїми ресурсами.

Організаційна структура АТ «АСВІО БАНК» відображає вимоги законодавства, потреби самого банку та містить декілька ключових компонентів:

- органи управління призначені для прийняття стратегічних рішень та керівництва банком. Вони включають Наглядову раду, яка відповідає за стратегічне керівництво, та виконавчий орган (Правління), яке відповідає за щоденне управління банком;

- органи контролю забезпечують нагляд і контроль за фінансовою діяльністю банку, виконуючи аудит, встановлюючи системи контролю та забезпечуючи дотримання законодавства та внутрішніх політик;

- структурні підрозділи, які забезпечують реалізацію функцій банку у конкретних областях (кредитний відділ, депозитний відділ, відділ збуту інших банківських послуг, відділи ризиків, відділи фінансів, відділи інформаційних технологій, відділи юридичного супроводу, відділи з розвитку бізнесу тощо).

Організаційна структура дозволяє АТ «АСВІО БАНК» ефективно керувати своїми діями, забезпечуючи виконання стратегічних цілей, дотримання вимог законодавства та забезпечення високого рівня ефективності та контролю.

Ключові принципи та стратегії розвитку АТ «АСВІО БАНК» спрямовані на забезпечення його стабільності, надійності та успішності на ринку фінансових послуг. Забезпечення стабільності та надійності функціонування АТ «АСВІО БАНК» досягається надійною фінансовою базою, яка дозволяє впоратися з ризиками та стресовими ситуаціями, а також

відповідати вимогам регуляторів. Банк працює на досягнення ефективності та прибутковості своєї діяльності через оптимізацію витрат, розвиток інноваційних продуктів та послуг, а також активне управління ризиками та інвестиціями. АТ «АСВІО БАНК» знаходиться в курсі сучасних технологій та впроваджує їх для підвищення ефективності своєї діяльності шляхом автоматизації банківських процесів, впровадження цифрових технологій, аналізу даних та інших інновацій. АТ «АСВІО БАНК» забезпечує високий рівень обслуговування своїх клієнтів, надаючи їм доступ до широкого спектру фінансових послуг та консультацій. Він запроваджує індивідуальний підхід до кожного клієнта, швидке реагування на їх потреби та встановлення довгострокових відносин.

Інформацію про одержані ліцензії (дозволи) на окремі види діяльності АТ «АСВІО БАНК» наведено у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Інформація про одержані ліцензії (дозволи) на окремі види діяльності АТ «АСВІО БАНК»

Вид діяльності	Номер ліцензії (дозволу)	Дата видачі	Державний орган, що видав	Дата закінчення дії ліцензії (дозволу)
1	2	3	4	5
Здійснення банківських операцій	133	16.11.2011	НБУ	не потребує продовження через відсутність обмеження строку дії.
Генеральна ліцензія на здійснення валютних операцій	133	16.11.2011	НБУ	
Додаток до Генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій	133	16.11.2011	НБУ	
Професійна діяльність на фондовому ринку-				
- діяльність з торгівлі цінними паперами: брокерська діяльність	АЕ №294462	21.10.2014	НКЦПФР	Строк дії ліцензії необмежений
- депозитарна діяльність: депозитарна діяльність депозитарної установи	АЕ №286533	08.10.2013	НКЦПФР	Строк дії ліцензії необмежений

Закінчення табл. 1.4

1	2	3	4	5
- депозитарна діяльність: діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування	АЕ №286981	28.08.2014	НКЦПФР	Строк дії ліцензії необмежений
- діяльність з торгівлі цінними паперами: діяльність з управління цінними паперами	№414	08.06.2017	НКЦПФР	Строк дії ліцензії необмежений

Джерело: www.smida.gov.ua

АТ «АСВІО БАНК» має ліцензії на здійснення банківських операцій, Генеральну ліцензію на здійснення валютних операцій, Додаток до Генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій, професійної діяльності на фондовому ринку: діяльність з торгівлі цінними паперами (брокерська діяльність, діяльність з управління цінними паперами), депозитарна діяльність (депозитарна діяльність депозитарної установи, діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування).

Аудиторську перевірку АТ «АСВІО БАНК» здійснює ТОВ «Міжнародний фінансовий аудит» (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Інформація про аудиторський висновок АТ «АСВІО БАНК»

Найменування аудиторської фірми	ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ»
Код за ЄДРПОУ	37024556
Місцезнаходження аудиторської фірми, аудитора	03179 м. Київ, вул. Академіка Єфремова, 9 оф. 5
Номер та дата видачі свідоцтва про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, виданого АПУ	4532 25.03.2010
Реєстраційний номер, серія та номер, дата видачі та строк дії свідоцтва про внесення до Реєстру АФ	394 П 000394 30.11.2016 26.03.2020
Номер та дата видачі свідоцтва про відповідність системи контролю якості, виданого АПУ	0610 30.06.2016
Звітний період, за який проведено аудит	01.01.2022 31.12.2022
Думка аудитора (01 - безумовно позитивна)	01 - безумовно позитивна
Номер та дата договору на проведення аудиту	17/56 14.03.2023
Дата початку та дата закінчення аудиту	14.03.2023 20.04.2023
Дата аудиторського висновку (звіту)	20.04.2023
Розмір винагороди за проведення річного аудиту, грн	503000

Джерело: www.smida.gov.ua

Думка аудитора є безумовно позитивною. Проте існують зауваження щодо Примітки 28, яка стосується порушення нормативів щодо максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами. Це свідчить про важливість ефективного управління фінансовими ризиками для банку. Наведений випадок вказує на те, що банк порушив нормативні вимоги щодо обмеження кредитного ризику в операціях з пов'язаними особами. Важливою частиною ефективного управління ризиками є розробка та виконання плану заходів для виправлення порушень та приведення діяльності банку у відповідність з вимогами законодавства та регуляторних органів.

АТ «АСВІО БАНК» розробив і погодив з НБУ план заходів щодо приведення своєї діяльності у відповідність до нормативів щодо операцій з пов'язаними особами. Таке вчинення свідчить про серйозний підхід до вирішення виявлених проблем та прагнення банку до дотримання законодавства та встановлених нормативів. Дотримання цих планів заходів підтверджує, що банк вживає необхідних заходів для виправлення порушень та забезпечення своєї стабільності та надійності в майбутньому.

Уповноваженим рейтинговим агентством АТ «АСВІО БАНК» є ТОВ «Кредит-Рейтинг», яке надало йому рівень кредитного рейтингу емітента або цінних паперів емітента uaA+.

Інформацію про власників пакетів, яким належить 5 і більше відсотків акцій АТ «АСВІО БАНК», наведено у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Інформація про власників пакетів, яким належить 5 і більше відсотків акцій АТ «АСВІО БАНК»

Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи*	Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)	Кількість за видами простих іменних акцій, шт.
Супруненко Олександр Іванович	868834975	28,961165	868834975
Супруненко В'ячеслав Іванович	1824132897	60,804429	1824132897
Ярошенко Роман Валерійович	196850862	6,561695	196850862
Усього	2889818734	96,327289	2889818734

Джерело: www.smida.gov.ua

Контрольний пакет акцій належить Супруненко В'ячеславу Івановичу (60,8%). Інформація про юридичних осіб – контрагентів АТ «АСВІО БАНК» представлена у табл. 1.7.

АТ «АСВІО БАНК» взаємодіє з емітентом цінних паперів із Центральним депозитарієм, який відіграє ключову роль у депозитарній системі України. АТ «АСВІО БАНК» уклав договір з Центральним депозитарієм для отримання послуг з обслуговування випуску цінних паперів, які включають відкриття рахунку у цінних паперах, депозитарне обслуговування випусків цінних паперів та надання реєстрів власників іменних цінних паперів. Діяльність Центрального депозитарію на фондовому ринку не потребує отримання ліцензії від НКЦПФР. Це означає, що він може здійснювати свою діяльність без формального ліцензування, проте він зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства та регулювання, які стосуються його функцій та обов'язків. Згідно з українським законодавством, Центральний депозитарій є публічним акціонерним товариством і набуває свого статусу з дня реєстрації правил, які його регулюють, в установленому порядку.

ТОВ «Кредит-Рейтинг» має статус уповноваженого рейтингового агентства, що підтверджується виданим свідоцтвом від НКЦПФР, яке свідчить про його повноваження надавати рейтингові послуги на фінансовому ринку і є важливим підтвердженням легітимності та компетентності агентства. Взаємовідносини між «Кредит-Рейтинг» і АТ «АСВІО БАНК» ґрунтуються на укладеному Договорі. Тобто, умови та обов'язки сторін щодо надання та отримання рейтингових послуг регулюються конкретними угодами між ними.

АТ «АСВІО БАНК» має статус емітента як ліцензованої депозитарної установи, тому він має право самостійно провадити депозитарну діяльність без залучення послуг інших депозитарних установ. Банк може самостійно відкривати рахунки у цінних паперах та здійснювати облік прав власності на акції без залучення інших депозитарних установ.

Таблиця 1.7

Інформація про юридичних осіб – контрагентів АТ «АСВІО БАНК»

Повне найменування юридичної особи	ПАТ «Національний депозитарій України»	ТОВ «Кредит-Рейтинг»	ПАТ «АСВІО БАНК»	ТОВ «МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ»
Організаційно-правова форма	Публічне акціонерне товариство	Товариство з обмеженою відповідальністю	Публічне акціонерне товариство	Товариство з обмеженою відповідальністю
Код за ЄДРПОУ	30370711	31752402	09809192	37024556
Місцезнаходження	04071, м.Київ, вул.Нижній Вал, б.17/8	04070, м.Київ, вул.Межигірська, 1	01042, м.Київ, бульвар Дружби народів, 19	03179, м.Київ, м. Київ, Академіка Єфремова, 9, кв. 5
Номер ліцензії	б/н	б	серія АЕ №286533	4352
Назва державного органу, що видав ліцензію або інший документ	ДКЦПФР	НКЦПФР	НКЦПФР	Аудиторська палата України
Дата видачі ліцензії	01.10.2013	10.04.2012	08.10.2013	25.03.2010
Міжміський код та телефон	(044) 591-04-04	(044) 490-25-50	(0462) 616-023 (-027)	(044) 585-59-05
Факс	(044) 482-52-07/08	(044) 490-25-54	(0462) 616-029	(050) 384-57-58
Вид діяльності	Депозитарна діяльність Центрального депозитарію	уповноважене рейтингове агенство	Депозитарна діяльність депозитарної установи	Аудиторська фірма

Джерело: www.smida.gov.ua

ТОВ «Міжнародний фінансовий аудит» надає аудиторські послуги АТ «АСВІО БАНК», досліджує та перевіряє фінансову звітність емітента для забезпечення достовірності та надійності інформації, що міститься в ній. ТОВ «Міжнародний фінансовий аудит» має свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, що було видане Аудиторською палатою України. Це свідчить про те, що фірма має право здійснювати аудиторську діяльність та відповідає вимогам законодавства та стандартів. Свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів має певний строк дії, який закінчується 26.03.2025.

Висновки до розділу 1

1. Ресурси банківської установи - це всі доступні матеріальні та нематеріальні активи, кошти, можливості та джерела, які використовуються для забезпечення фінансової діяльності банку і досягнення його стратегічних цілей. Це можуть бути кошти, залучені банком від клієнтів у вигляді вкладів, позикових ресурсів, капіталу; активи банку, такі як кредити, цінні папери, нерухомість; можливості розширення ринків, вдосконалення технологій та процесів, а також репутація та відносини з клієнтами і партнерами. Ресурси банку є важливим елементом для забезпечення його функціонування та конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.

2. Банківські ресурси включають собою усі доступні кошти, якими банк може розпоряджатися для реалізації своїх фінансових операцій. Ці ресурси можуть бути використані для надання кредитів клієнтам, інвестування в цінні папери, утримання резервів, забезпечення ліквідності та здійснення інших операцій, спрямованих на забезпечення фінансових цілей банку. Управління цими ресурсами є ключовим аспектом діяльності банку і вимагає комплексного підходу для забезпечення ефективного використання коштів при збереженні відповідного рівня ліквідності та прибутковості.

3. Банківські ресурси включають в себе статутний капітал банку, його

фонди, а також кошти, які банк залучає через пасивні операції, такі як привласнення вкладів від клієнтів, емісія облігацій тощо. Ці ресурси використовуються банком для проведення активних операцій, таких як надання кредитів, інвестування в цінні папери, утримання ліквідних активів та здійснення інших операцій з метою забезпечення прибутковості та ліквідності банку.

4. Об'єктом кваліфікаційної роботи є Акціонерне товариство «АСВІО БАНК» (скорочена назва АТ «АСВІО БАНК», код ЄДРПОУ 09809192). Юридична адреса: 14000, м. Чернігів, вул. Преображенська, 2. Банк зареєстрований виконавчим комітетом Чернігівської міської ради, 30.10.1991 у формі ТОВ «Чернігівбанк» за № 64 у реєстрі банків НБУ у ДЕСНЯНСЬКОМУ районі. Галузева належність за КВЕД: 64.19 - Інші види грошового посередництва. Статутний капітал банку становить 3 млн. грн. Середня кількість працівників - 107 осіб. Статутний капітал АТ «АСВІО БАНК» сформований за рахунок емісії простих іменних акцій номінальною вартістю 0,1 грн., які існують у документарній і бездокументарній формах. Більше 90% їх вартості належить фізичним особам. Цінні папери емітента ПАТ «АСВІО БАНК» не знаходяться в лістингу жодної з фондових бірж.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

2.1. Аналіз джерел формування і використання банківських ресурсів

Протягом 2021-2023 років вартість активів АТ «Асвіо-Банк» (табл. 2.1) зросла з 771776 тис. грн. до 974103 тис. грн.. або на 202327 тис. грн. (на 26,22%).

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки і структури активів АТ «Асвіо-Банк»

Найменування статті	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Абс. приріст	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
	Тис. грн.					
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	47850	28731	94510	79676	31826	66,51
Кошти в інших банках	4800	3154	17710	11964	7164	149,25
Кредити та заборгованість клієнтів	569027	386556	572776	759980	190953	33,56
Цінні папери в портфелі банку на продаж	141111	0	167178	102072	-39039	-27,67
Інвестиційна нерухомість	0	0	69456		0	
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	0	0		116	116	
Відстрочений податковий актив	0	170	1	379	379	
Гудвіл	239	22			-239	-100,00
Основні засоби та нематеріальні активи	6840	4649	22278	14048	7208	105,38
Інші фінансові активи			9237	3834	3834	
Інші активи	19	4	16010	2034	2015	10605,26
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	1890	1337	21923		-1890	-100,00
Усього активів:	771776	424623	991079	974103	202327	26,22
	Структура, %					
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	6,20	6,77	9,54	8,18	1,98	
Кошти в інших банках	0,62	0,74	1,79	1,23	0,61	
Кредити та заборгованість клієнтів	73,73	91,04	57,79	78,02	4,29	

Закінчення табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
Цінні папери в портфелі банку на продаж	18,28	0,00	16,87	10,48	-7,81	
Інвестиційна нерухомість	0,00	0,00	7,01	0,00	0,00	
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	
Відстрочений податковий актив	0,00	0,04	0,00	0,04	0,04	
Гудвіл	0,03	0,01	0,00	0,00	-0,03	
Основні засоби та нематеріальні активи	0,89	1,09	2,25	1,44	0,56	
Інші фінансові активи	0,00	0,00	0,93	0,39	0,39	
Інші активи	0,00	0,00	1,62	0,21	0,21	
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	0,24	0,31	2,21	0,00	-0,24	
Усього активів:	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	

Джерело: власні розрахунки

В основному це пояснюється приростом кредитів та заборгованості клієнтів – на 190953 тис. грн., або на 33,56%. Основу активів становить стаття «Кредити та заборгованість клієнтів», частка яких зросла з 73,73% до 78,02%, або на 4,29%. На другому рівні за значущістю знаходяться «Цінні папери в портфелі банку на продаж», проте їх питома вага скоротилася з 18,28% до 10,48%, або на 7,81%. Частка грошових кошти та їх еквівалентів зросла з 6,20% до 8,18%, або на 1,98%.

Протягом 2021-2023 років вартість пасивів АТ «Асвіо-Банк» (табл. 2.2) зросла в основному за рахунок власного капіталу (на 189855 тис. грн., або на 128,06%), а також незначно за рахунок зобов'язань – на 12472 тис. грн., або на 2,00%.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки і структури пасивів АТ «Асвіо-Банк»

Найменування статті	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	Абс. приріст	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
	Тис. грн.					
Зобов'язання						
Кошти клієнтів	618476	289961	584599	620382	1906	0,31
Інші залучені кошти	278	0			-278	-100,00

Закінчення табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0	4	4641	1601	1601	
Відстрочені податкові зобов'язання	249	468	7	3	-246	-98,80
Резерви за зобов'язаннями	1276	2819	7	53	-1223	-95,85
Інші фінансові зобов'язання	3247	1563	7228	9750	6503	200,28
Інші зобов'язання	0	0	5664	4209	4209	
Усього зобов'язань:	623526	294815	602146	635998	12472	2,00
Власний капітал						
Статутний капітал	120000	104000	300000	300000	180000	150,00
Емісійні різниці	27	27	-128	-128	-155	-574,07
Інший додатковий капітал	7890	5530			-7890	-100,00
Резервні та інші фонди банку	20333	20251	20955	20455	122	0,60
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	0	0	68106	17778	17778	
Усього власного капіталу	148250	129808	388933	338105	189855	128,06
Усього зобов'язань та власного капіталу	771776	424623	991079	974103	202327	26,22
	Структура, %					
Зобов'язання						
Кошти клієнтів	80,14	68,29	58,99	63,69	-16,45	
Інші залучені кошти	0,04	0,00	0,00	0,00	-0,04	
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0,00	0,00	0,47	0,16	0,16	
Відстрочені податкові зобов'язання	0,03	0,11	0,00	0,00	-0,03	
Резерви за зобов'язаннями	0,17	0,66	0,00	0,01	-0,16	
Інші фінансові зобов'язання	0,42	0,37	0,73	1,00	0,58	
Інші зобов'язання	0,00	0,00	0,57	0,43	0,43	
Усього зобов'язань:	80,79	69,43	60,76	65,29	-15,50	
Власний капітал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Статутний капітал	15,55	24,49	30,27	30,80	15,25	
Емісійні різниці	0,00	0,01	-0,01	-0,01	-0,02	
Інший додатковий капітал	1,02	1,30	0,00	0,00	-1,02	
Резервні та інші фонди банку	2,63	4,77	2,11	2,10	-0,53	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	0,00	0,00	6,87	1,83	1,83	
Усього власного капіталу	19,21	30,57	39,24	34,71	15,50	
Усього зобов'язань та власного капіталу	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	

Джерело: власні розрахунки

У структурі пасивів переважають зобов'язання, проте їх частка скоротилася із 80,79% до 65,29%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок коштів клієнтів, питома вага яких скоротилася з 80,14% до 63,69%, або на 16,45%. Частка власного капіталу зросла з 19,21% до 34,71%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок статутного капіталу – із 15,55% до 30,80%, або на 15,25%.

2.2. Аналіз ефективності формування і використання банківських ресурсів

Протягом 2020-2023 років відбувся перехід АТ «Асвіо-Банк» від збиткової до прибуткової діяльності (рис. 2.1).

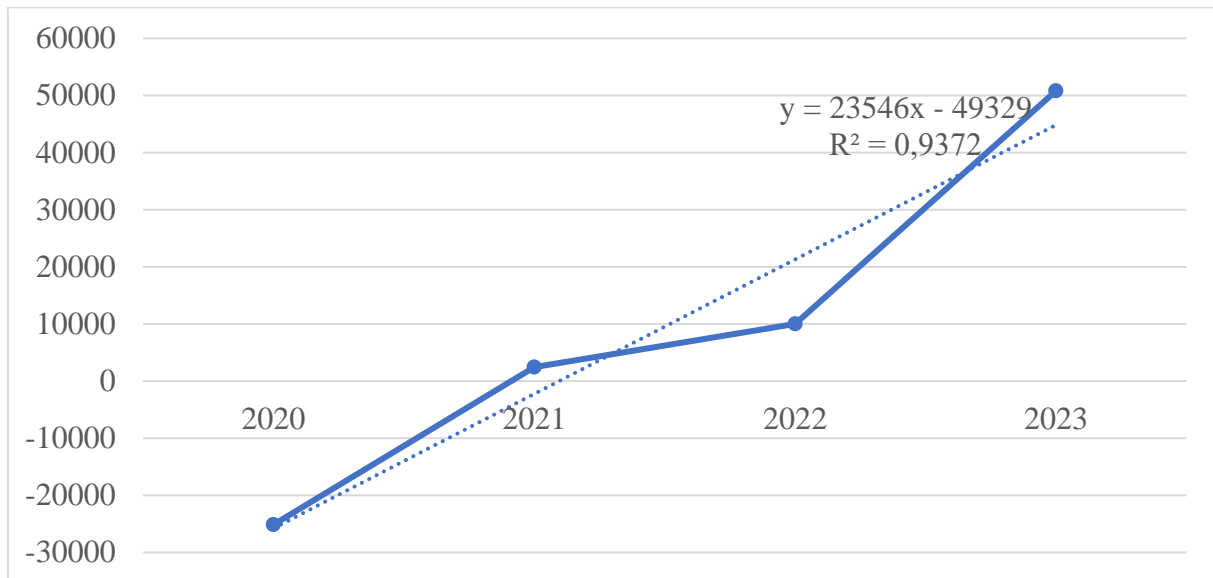

Рис. 2.1 – Динаміка чистого фінансового результату АТ «Асвіо-Банк»

Джерело: власні розрахунки

Динаміка чистого фінансового результату АТ «Асвіо-Банк» описується лінійною зростаючою функцією з великим значенням коефіцієнту множинної детермінації ($R^2 = 0,9372$). Покращення чистого фінансового результату пояснюється збільшенням на 79994 тис. грн. (на 270,87%) чистого процентного доходу (табл. 2.3), комісійних доходів – на 15408 тис. грн., або на 1478,69%.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «Асвіо-Банк»

Найменування статті	2020	2021	2022	2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
Процентні доходи	65951	92802	163457	158976	93025	141,05
Процентні витрати	-36419	-57961	-83628	-49450	-13031	35,78
Чистий процентний дохід	29532	34841	79829	109526	79994	270,87

Закінчення табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7
Чисте (збільшення) зменшення резервів під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, коштів в інших банках			-33731	3561	3561	
Чистий процентний дохід після створення резерву під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів, коштів в інших банках			46098	113087	113087	
Комісійні доходи	1042	3049	11147	16450	15408	1478,69
Комісійні витрати	-176	-167	-1615	-2776	-2600	1477,27
Результат від:						
- операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	253	0			-253	-100,00
- продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	1568	-426			-1568	-100,00
-операцій з іноземною валютою	-3683	-4044	977	1420	5103	-138,56
- переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	-377	0	813	606	983	-260,74
Витрати/(доходи), які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	-33551	1291			33551	-100,00
- під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	-7	-13	1	-6	1	-14,29
- за зобов'язаннями	-468	219	196	46	514	-109,83
Інші операційні доходи	543	264	1199	1312	769	141,62
Адміністративні та інші операційні витрати	-19500	-32099	-46649	-67338	-47838	245,32
Прибуток/(збиток) до оподаткування	-24824	2915	12167	62801	87625	-352,99
Витрати на податок на прибуток	-312	-473	-2157	-11973	-11661	3737,50
Прибуток/(збиток) від діяльності, що триває	-25136	2442	10010	50828	75964	-302,21
Прибуток/(збиток) за рік	-25136	2442	10010	50828	75964	-302,21

Джерело: власні розрахунки

АТ «Асвіо-Банк» мав від'ємний чистий грошовий потік у 2020 році та додатні – протягом 2021-2023 років (табл. 2.4). У 2021 та 2022 роках мав місце притік коштів від фінансової діяльності за рахунок емісії простих акцій у сумах відповідно 16000 тис. грн. та 179845 тис. грн.

Таблиця 2.4

Аналіз руху коштів АТ «Асвіо-Банк»

Найменування статті	2020	2021	2022	2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Прибуток/(збиток) до оподаткування	-24824	2915	12167	62801	87625	-352,99
Коригування:						
Знос та амортизація	914	1322	2344	3636	2722	297,81
Чисте збільшення/(зменшення) резервів під знецінення активів	33558	-1278	33730	-3555	-37113	-110,59
Амортизація дисконту/(премії)	-890	-4	-394	-42	848	-95,28
Результат операцій з						
- фінансовими похідними інструментами	-253	0			253	-100,00
- з іноземною валютою	3683	4044	-813	-606	-4289	-116,45
(Нараховані доходи)	-509	-4257	-5097	1674	2183	-428,88
Нараховані витрати	-346	3470	-2853	2114	2460	-710,98
Інший рух коштів, що не є грошовим	845	474	655	7	-838	-99,17
Чистий грошовий прибуток/(збиток) від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях	12178	6686	39739	66029	53851	442,20
Чисте зменшення (збільшення) обов'язкових резервів у НБУ	1477	0			-1477	-100,00
Чисте зменшення (збільшення)						
- коштів в інших банках	41866	0	-6288	-5339	-47205	-112,75
- кредитів та заборгованості клієнтів	-1620	-151575	-205753	168565	170185	-10505,25
- інших фінансових активів	166	-36	-3848	-5422	-5588	-3366,27
- інших активів	128	-563	-144	-2687	-2815	-2199,22
- коштів банків	-99362	0	237		99362	-100,00
- коштів клієнтів	-21315	288164	-12788	-46291	-24976	117,18
- резервів за зобов'язаннями	704	1198		-53	-757	-107,53
- інших фінансових зобов'язань	2682	-2429	8088	-3738	-6420	-239,37
- інших зобов'язань			360	770	770	
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від операційної діяльності до сплати податку на прибуток	-63096	141444	-180397	171834	234930	-372,34

Закінчення табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7
Податок на прибуток, що сплачений	-170	-247	-1158	-8435	-8265	4861,76
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від операційної діяльності	-63266	141197	-181555	163399	226665	-358,27
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Надходження від						
- реалізації цінних паперів у портфелі банку на продаж	0	-4632000				
- реалізації інвестиційної нерухомості	-1592	-3397			1592	-100,00
- реалізації основних засобів	-48	-117			48	-100,00
- погашення цінних паперів у портфелі банку до погашення	0	0	20883000	26558000	26558000	
Придбання:					0	
- цінних паперів у портфелі банку до погашення	0	4491000	-20844000	-26623000	-26623000	
- інвестиційної нерухомості	0	0		-84480	-84480	
- основних засобів	6372	0	-9197		-6372	-100,00
- нематеріальних активів	0	0	-354	-12	-12	
Чисті грошові кошти, що отримані/(використані) від інвестиційної діяльності	4732	-144514	29449	-149492	-154224	-3259,17
ГРОШОВІ КОШТИ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Емісія простих акцій	0	16000	179845			
Чисті грошові кошти, що отримані від фінансової діяльності	0	16000	179845			
Вплив змін офіційного курсу НБУ на грошові кошти та їх еквіваленти	22733	6436	4087	927	-21806	-95,92
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	-35801	19119	31826	14834	50635	-141,43
Грошові кошти та їх еквіваленти						
на початок періоду	64532	28731	47850	79676	15144	23,47
на кінець періоду	28731	47850	79676	94510	65779	228,95

Джерело: власні розрахунки

Чистий відтік коштів від операційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 63266 тис. грн. та 181555 тис. грн. Чистий притік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 141197 тис. грн. та 163399 тис. грн.

Чистий притік коштів від інвестиційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 4732 тис. грн. та 29449 тис. грн. Чистий відтік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 144514 тис. грн. та 149492 тис. грн.

2.3. Напрями підвищення ефективності формування і використання банківських ресурсів АТ «АСВІО БАНК»

Аналіз процесу прийняття рішень у комерційних банках виявляє, що працівники банків часто використовують суб'єктивні оцінки та інтуїтивний аналіз при формуванні своїх висновків. У той же час, оптимізація активних операцій банківської установи вимагає досягнення конкретних кількісних параметрів, таких як банківський баланс, прибутковість та інші показники, що регулюють банківську діяльність. Модель оптимізації операцій банківської установи базується на показниках банківського балансу, які банк повинен досягти протягом звітного періоду. Основна мета та стратегія банку полягають у максимізації прибутку за умови відповідності вимогам щодо ліквідності. Одним із ключових аспектів розробки моделі оптимізації є врахування балансу між ризиком та прибутковістю. Банки стараються забезпечити оптимальне рівновага між цими двома аспектами, максимізуючи прибуток при мінімальному ризику. Такий підхід дозволяє банкам ефективно управляти своїми активами та пасивами, забезпечуючи стійку та прибуткову діяльність в умовах ринкової конкуренції та змінності умов бізнесу.

Використання банківських ресурсів, насамперед, пов'язане з управлінням активами, яке в першу чергу орієнтоване на короткострокову перспективу і пов'язане із щоденною роботою з управлінням банківським балансом. Основна мета управління активами полягає у максимізації доходності, забезпеченні ліквідності та обмеженні ризиків банківської діяльності. Вибір, куди вкласти ресурси, визначає, чи буде акцент на прибутковості, чи на ліквідності банку. З довгострокової перспективи, управління активами стає складовою частиною процесу річного планування.

Питання управління активами набувають важливості при стратегічному довгостроковому плануванні.

Головним питанням управління активами є аналіз того, як банк розміщує мобілізовані фінансові ресурси. Це означає вивчення напрямів вкладення коштів, розуміння ризиків, пов'язаних з цими напрямками, та розробку стратегій для максимізації прибутковості та зниження ризиків. Такий аналіз допомагає банкам ефективно використовувати свої ресурси, забезпечуючи оптимальний баланс між доходами, ліквідністю та ризиками.

Управління ризиком ліквідності включає два основних напрямки: активні операції та пасивні операції. У плані активних операцій, управління ризиком ліквідності означає можливість швидкої ліквідації ліквідних активів, таких як короткострокові кредити або цінні папери, щоб отримати необхідну готівку для вирішення негайних потреб банку. Це може включати продаж цих активів на ринку або використання їх як забезпечення для отримання кредитів від інших банків або центрального банку. У плані пасивних операцій, управління ризиком ліквідності полягає в здатності банку швидко залучати нові джерела коштів, такі як депозити від клієнтів або позики на міжбанківському ринку, для забезпечення достатнього рівня ліквідності. Це дозволяє банку вирішувати проблеми з нестачею готівки шляхом швидкого залучення коштів у випадку несподіваних витрат або витоків коштів. Крім того, підтримання певних пропорцій між активами і пасивами також є важливою складовою управління ризиком ліквідності. Це допомагає забезпечити баланс між здатністю банку до отримання коштів та його можливістю використовувати їх для кредитування або інших інвестиційних цілей.

Управління активами у комерційних банках є складною задачею, оскільки воно вимагає збалансованості між двома протилежними цілями: забезпечення високого рівня ліквідності та отримання максимально можливого прибутку. З одного боку, високий рівень ліквідності є важливим для забезпечення надійності банку та його здатності виконувати свої

зобов'язання перед клієнтами, зокрема, виплату депозитів або надання кредитів у несподіваних ситуаціях. Високоліквідні активи, такі як грошові кошти, цінні папери низької ризикованості або короткострокові кредити, допомагають банку впоратися з потенційними ризиками та забезпечують йому стабільність. З іншого боку, менш ліквідні активи, зокрема, кредити, приносять великий прибуток. Проте, їхнє збільшення в структурі активів може призвести до зниження рівня ліквідності, що створює ризики для банку, особливо в умовах економічної нестабільності або кризи. Таким чином, ефективне управління активами полягає в досягненні балансу між цими двома цілями, з урахуванням конкретних умов і потреб банку. Це може включати диверсифікацію портфеля активів, використання різних фінансових інструментів та постійний моніторинг ринкових умов і ризиків.

Недоходні активи важливі для фінансової стабільності і діяльності банківської установи, але їхня частка в структурі активів повинна бути обмеженою. Вони не приносять прямого доходу, проте відіграють важливу роль у функціонуванні банку, забезпечуючи його операційну діяльність та ліквідність. Недоходні активи можуть включати дебіторську заборгованість, капітальні інвестиції, необоротні активи та резерви, які створені для забезпечення стабільності банку та його роботи. Вони можуть виникати як результат витрат на створення та підтримку бази, необхідної для нормального функціонування банку.

Важливою є збалансованість між доходними, ліквідними та недоходними активами. Занадто велика частка недоходних активів може призвести до погіршення ефективності використання активів і зниження прибутковості банку. Тому банки стежать за тим, щоб частка недоходних активів у загальній структурі активів була обмеженою, щоб забезпечити оптимальне співвідношення між різними видами активів і зберегти фінансову стабільність. Для ефективного управління активами банку важливо враховувати декілька ключових аспектів:

- планування притоків і відтоків готівки допоможе забезпечити

оптимальний рівень ліквідності банку. Розробка графіків платежів і розміщення коштів на терміни, які відповідають термінам повернення залучених ресурсів, також є важливими аспектами управління готівкою;

- важливо уникати перевищення коштів на рахунках активів над коштами на рахунках пасивів, щоб запобігти ризикам ліквідності та забезпечити стабільність фінансової позиції банку;

- управління активами має бути спрямоване на підвищення рентабельності роботи банку в цілому та прибутковості окремих операцій. Їх повинні включати аналіз та оптимізацію портфеля активів, розробку стратегій інвестування та кредитування, а також пошук нових можливостей для генерації прибутку.

Управління кредитним портфелем є критично важливою складовою для банківської діяльності, оскільки кредити є основним джерелом прибутку для банку. Ключові фактори, які слід враховувати при формуванні і використанні банківських ресурсів, представлені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Ключові аспекти, які слід враховувати при формуванні і використанні банківських ресурсів

Фактор	Зміст фактору	Значення фактору
1	2	3
Кредитний аналіз і прийняття рішень	Проведення об'єктивного аналізу кредитоспроможності клієнтів та прийняття рішень щодо надання кредитів на основі цього аналізу	Оцінка фінансової стійкості, платоспроможності, історії кредитування позичальника та інших факторів впливає на їх здатність повертати кредити.
Ризик-менеджмент	Управління ризиками, пов'язаними з кредитним портфелем, включаючи кредитний ризик, ризик ліквідності, ризик процентної ставки тощо.	Сприяє ефективному виявленню, оцінці та управлінню ризиками, пов'язаними з кредитами через розробку стратегій ризик-моніторингу, створення резервів на покриття можливих втрат та застосування методів забезпечення кредитів
Моніторинг та відшкодування ризиків	Постійний моніторинг кредитного портфеля для виявлення проблемних позик та вчасного вжиття заходів для їх врегулювання	Допомагає запобігти виникненню неплатоспроможності клієнтів та зменшити ризики збитків

Закінчення табл. 2.5

1	2	3
Управління кредитними процедурами	Розробка та впровадження ефективних кредитних процедур та політик для забезпечення дотримання вимог законодавства та стандартів банківського регулювання	Постійне вдосконалення кредитної політики банку з урахуванням змін в економічному середовищі та ринкових умов допомагатиме банку адаптуватися до нових викликів та забезпечити стабільність та прибутковість кредитного портфеля
Стратегічне планування фінансових ресурсів	Розробка стратегій та планів розвитку кредитного бізнесу, зокрема розширення ринків, диверсифікація продуктів та послуг, оптимізація кредитного портфеля тощо	Дозволяє банку ефективно управляти своїми фінансами, враховуючи ризики та можливості ринку, і забезпечує його стабільний розвиток у майбутньому.

Джерело: власна розробка

Управління кредитними операціями вимагає постійного моніторингу та вдосконалення для забезпечення стабільності та прибутковості банку. Ефективне управління активами в банку передбачає постійний моніторинг і аналіз фінансових показників, прийняття обґрунтованих рішень з урахуванням ризиків та відповідних стратегій для досягнення поставлених фінансових цілей.

Висновки до розділу 2

1. Протягом 2021-2023 років вартість активів АТ «Асвіо-Банк» зросла з 771776 тис. грн. до 974103 тис. грн., або на 202327 тис. грн. (на 26,22%). В основному це пояснюється приростом кредитів та заборгованості клієнтів – на 190953 тис. грн., або на 33,56%. Основу активів становить стаття «Кредити та заборгованість клієнтів», частка яких зросла з 73,73% до 78,02%, або на 4,29%. На другому рівні за значущістю знаходяться «Цінні папери в портфелі банку на продаж», проте їх питома вага скоротилася з 18,28% до 10,48%, або на 7,81%. Частка грошових кошти та їх еквівалентів зросла з 6,20% до 8,18%, або на 1,98%.

2. Протягом 2021-2023 років вартість пасивів АТ «Асвіо-Банк» зросла в основному за рахунок власного капіталу (на 189855 тис. грн., або на 128,06%),

а також незначно за рахунок зобов'язань – на 12472 тис. грн., або на 2,00%. У структурі пасивів переважають зобов'язання, проте їх частка скоротилася із 80,79% до 65,29%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок коштів клієнтів, питома вага яких скоротилася з 80,14% до 63,69%, або на 16,45%. Частка власного капіталу зросла з 19,21% до 34,71%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок статутного капіталу – із 15,55% до 30,80%, або на 15,25%.

3. Протягом 2020-2023 років відбувся перехід АТ «Асвіо-Банк» від збиткової до прибуткової діяльності. Динаміка чистого фінансового результату АТ «Асвіо-Банк» описується лінійною зростаючою функцією з великим значенням коефіцієнту множинної детермінації ($R^2 = 0,9372$). Покращення чистого фінансового результату пояснюється збільшенням на 79994 тис. грн. (на 270,87%) чистого процентного доходу, комісійних доходів – на 15408 тис. грн., або на 1479%.

4. АТ «Асвіо-Банк» мав від'ємний чистий грошовий потік у 2020 році та додатні – протягом 2021-2023 років (табл. 2.4). У 2021 та 2022 роках мав місце притік коштів від фінансової діяльності за рахунок емісії простих акцій у сумах відповідно 16000 тис. грн. та 179845 тис. грн. Чистий відтік коштів від операційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 63266 тис. грн. та 181555 тис. грн. Чистий притік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 141197 тис. грн. та 163399 тис. грн. Чистий притік коштів від інвестиційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 4732 тис. грн. та 29449 тис. грн. Чистий відтік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 144514 тис. грн. та 149492 тис. грн.

5. Стратегічне планування фінансових ресурсів банку є ключовим елементом управління його діяльністю і має на меті досягнення цілей та завдань, визначених у стратегії розвитку. Його найважливішими інструментами є:

- ретельний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища для визначення можливостей та загроз, а також сильних та слабких сторін банку;
- встановлення конкретних цілей та стратегій, спрямованих на

досягнення конкурентних переваг, збільшення прибутковості, зростання ринкової частки тощо;

- створення детальних фінансових планів, які включають у себе бюджетування, прогнозування фінансових результатів, управління капіталом, рівнем ліквідності та інші аспекти;

- аналіз можливих ризиків, які можуть вплинути на фінансову стабільність банку, та розробка стратегій управління цими ризиками;

- постійний моніторинг фінансових результатів та виконання планів, а також аналіз ефективності використання фінансових ресурсів для корекції стратегій, якщо потрібно;

- урахування змін у ринкових умовах та вимогах регуляторів у процесі стратегічного планування.

ВИСНОВКИ

1. Ресурси банківської установи - це всі доступні матеріальні та нематеріальні активи, кошти, можливості та джерела, які використовуються для забезпечення фінансової діяльності банку і досягнення його стратегічних цілей. Це можуть бути кошти, залучені банком від клієнтів у вигляді вкладів, позикових ресурсів, капіталу; активи банку, такі як кредити, цінні папери, нерухомість; можливості розширення ринків, вдосконалення технологій та процесів, а також репутація та відносини з клієнтами і партнерами. Ресурси банку є важливим елементом для забезпечення його функціонування та конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.

2. Банківські ресурси включають собою усі доступні кошти, якими банк може розпоряджатися для реалізації своїх фінансових операцій. Ці ресурси можуть бути використані для надання кредитів клієнтам, інвестування в цінні папери, утримання резервів, забезпечення ліквідності та здійснення інших операцій, спрямованих на забезпечення фінансових цілей банку. Управління цими ресурсами є ключовим аспектом діяльності банку і вимагає комплексного підходу для забезпечення ефективного використання коштів при збереженні відповідного рівня ліквідності та прибутковості.

3. Банківські ресурси включають в себе статутний капітал банку, його фонди, а також кошти, які банк залучає через пасивні операції, такі як привласнення вкладів від клієнтів, емісія облігацій тощо. Ці ресурси використовуються банком для проведення активних операцій, таких як надання кредитів, інвестування в цінні папери, утримання ліквідних активів та здійснення інших операцій з метою забезпечення прибутковості та ліквідності банку.

4. Об'єктом кваліфікаційної роботи є Акціонерне товариство «АСВІО БАНК» (скорочена назва АТ «АСВІО БАНК», код ЄДРПОУ 09809192). Юридична адреса: 14000, м. Чернігів, вул. Преображенська, 2. Банк зареєстрований виконавчим комітетом Чернігівської міської ради, 30.10.1991

у формі ТОВ «Чернігівбанк» за № 64 у реєстрі банків НБУ у ДЕСНЯНСЬКОМУ районі. Галузева належність за КВЕД: 64.19 - Інші види грошового посередництва. Статутний капітал банку становить 3 млн. грн. Середня кількість працівників - 107 осіб. Статутний капітал АТ «АСВІО БАНК» сформований за рахунок емісії простих іменних акцій номінальною вартістю 0,1 грн., які існують у документарній і бездокументарній формах. Більше 90% їх вартості належить фізичним особам. Цінні папери емітента ПАТ «АСВІО БАНК» не знаходяться в лістингу жодної з фондових бірж.

5. Протягом 2021-2023 років вартість активів АТ «Асвіо-Банк» зросла з 771776 тис. грн. до 974103 тис. грн., або на 202327 тис. грн. (на 26,22%). В основному це пояснюється приростом кредитів та заборгованості клієнтів – на 190953 тис. грн., або на 33,56%. Основу активів становить стаття «Кредити та заборгованість клієнтів», частка яких зросла з 73,73% до 78,02%, або на 4,29%. На другому рівні за значущістю знаходяться «Цінні папери в портфелі банку на продаж», проте їх питома вага скоротилася з 18,28% до 10,48%, або на 7,81%. Частка грошових кошти та їх еквівалентів зросла з 6,20% до 8,18%, або на 1,98%.

6. Протягом 2021-2023 років вартість пасивів АТ «Асвіо-Банк» зросла в основному за рахунок власного капіталу (на 189855 тис. грн., або на 128,06%), а також незначно за рахунок зобов'язань – на 12472 тис. грн., або на 2,00%. У структурі пасивів переважають зобов'язання, проте їх частка скоротилася із 80,79% до 65,29%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок коштів клієнтів, питома вага яких скоротилася з 80,14% до 63,69%, або на 16,45%. Частка власного капіталу зросла з 19,21% до 34,71%, або на 15,50%, у т.ч. за рахунок статутного капіталу – із 15,55% до 30,80%, або на 15,25%.

7. Протягом 2020-2023 років відбувся перехід АТ «Асвіо-Банк» від збиткової до прибуткової діяльності. Динаміка чистого фінансового результату АТ «Асвіо-Банк» описується лінійною зростаючою функцією з великим значенням коефіцієнту множинної детермінації ($R^2 = 0,9372$). Покращення чистого фінансового результату пояснюється збільшенням на

79994 тис. грн. (на 270,87%) чистого процентного доходу, комісійних доходів – на 15408 тис. грн., або на 1479%.

8. АТ «Асвіо-Банк» мав від’ємний чистий грошовий потік у 2020 році та додатні – протягом 2021-2023 років (табл. 2.4). У 2021 та 2022 роках мав місце притік коштів від фінансової діяльності за рахунок емісії простих акцій у сумах відповідно 16000 тис. грн. та 179845 тис. грн. Чистий відтік коштів від операційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 63266 тис. грн. та 181555 тис. грн. Чистий притік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 141197 тис. грн. та 163399 тис. грн. Чистий притік коштів від інвестиційної діяльності у 2020 та 2022 роках склав відповідно 4732 тис. грн. та 29449 тис. грн. Чистий відтік у 2021 та 2023 роках становив відповідно 144514 тис. грн. та 149492 тис. грн.

9. Стратегічне планування фінансових ресурсів банку є ключовим елементом управління його діяльністю і має на меті досягнення цілей та завдань, визначених у стратегії розвитку. Його найважливішими інструментами є: ретельний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища для визначення можливостей та загроз, а також сильних та слабких сторін банку; встановлення конкретних цілей та стратегій, спрямованих на досягнення конкурентних переваг, збільшення прибутковості, зростання ринкової частки тощо; створення детальних фінансових планів, які включають у себе бюджетування, прогнозування фінансових результатів, управління капіталом, рівнем ліквідності та інші аспекти; аналіз можливих ризиків, які можуть вплинути на фінансову стабільність банку, та розробка стратегій управління цими ризиками; постійний моніторинг фінансових результатів та виконання планів, а також аналіз ефективності використання фінансових ресурсів для корекції стратегій, якщо потрібно; урахування змін у ринкових умовах та вимогах регуляторів у процесі стратегічного планування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варцаба В. І. Проблеми та напрями підвищення якості кредитних портфелів українських БУ у реаліях часу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2022. Вип. 1. С. 98-104.
2. Вовк В., Мовчан А. Сучасні тенденції організації банківського нагляду в контексті запровадження ризик-орієнтованого підходу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1. С. 173-181.
3. Волкова Н. І., Віньгора Д. С. Проблемна кредитна заборгованість БУ України: сучасний стан та напрями її подолання. *Modern economics*. 2020. № 23. С. 37-43.
4. Гаврилко Т.О., Науменко В.С. Банківське кредитування в Україні: стан і перспективи розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 31. С.152-156.
5. Гаврилко Т.О., Скрипник К.О. Якість Банківських продуктів: чинники впливу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 36. С.51-57.
6. Голуб К. В., Голуб В. М. Загальні тенденції та особливості розвитку Банківської системи України у посткризовий період. *Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 1 : Економіка*. 2013. Вип. 3. С. 127-134.
7. Горбачова О.М., Петух А.С. Діджиталізація та розвиток страхових технологічних підприємств (insurtech) // Матеріали XIII Міжнародна науково-практична інтернет конференція «Фінанси, облік та оподаткування: теорія і практика». К.: НАУ, 2022. С.68-70.
8. Затворницький К. С. Управління проблемними кредитами БУ. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 51. С. 181-188.
9. Зверук Л. А., Дідковська Ю. С. Концептуальні основи організації системи ризик-менеджменту в банках. *Бізнес Інформ*. 2020. № 9. С. 238-245.

10. Іванов Ю. А. Правові аспекти функціонування критичної інфраструктури у кредитно-Банківській сфері в надзвичайному режимі та в умовах особливого періоду. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 111-115.

11. Іващенко А. Г., Городецька Т. Б., Мелешкевич С. О. Огляд сучасного стану споживчого кредитування у комерційних банках України та його організаційно-економічне забезпечення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 12. С. 22-28.

12. Ільчук В., Шпомер Т. Проблеми розвитку інституційної складової інфраструктурного забезпечення функціонування кредитного ринку України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3. С. 176-189.

13. Касіян Є. В. Особливості розвитку Банківського сектора країн Центральної та Східної Європи в перехідний період. *Бізнес Інформ*. 2012. № 10. С. 221-226.

14. Катан Л. І., Мішенський В. В. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості комерційного БУ, як основоположний показник ефективності його діяльності. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_7_7

15. Козлова В.О., Сокольницький Ю. І., Петух А. С. Непрацюючі Банківські кредити суб'єктів господарювання: діагностика проблеми та шляхи її вирішення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2013. №2. С. 56-61.

16. Конопатська Л. В., Шаповал Ю. І. Особливості використання інструментів грошово-кредитної політики центральних БУ у кризові періоди. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1. С. 79-86.

17. Лупенко Ю. О., Андрос С. В. Моделювання кредитної системи в умовах взаємодії Банківського сектора з мікрофінансовими організаціями для фінансової підтримки агробізнесу. *Облік і фінанси*. 2020. № 2. С. 74-80.

18. Макаренко Ю. П., Чичмар О. Ю. Проблеми та ризики кредитування юридичних осіб комерційними банками України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 22-26.

19. Мельник О. О. Управління непрацюючими кредитами Банківської системи України як фактор ефективного кредитування економіки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2020. Т. 31(70), № 3(2). С. 68-76.

20. Обсяги активних операцій та частка непрацюючих активів в цілому по системі. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/NPL_AO_2023-02-01.xlsx

21. Окландер М. А., Ветрогон О. В. Залежність клієнтоорієнтовності Банківських установ від організації маркетингових інформаційних систем. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 41. С. 110-115.

22. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

23. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2022р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

24. Про валюту і валютні операції: Закон України от 21.06.2020р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/247319?find=1&lang=ru&text=%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA#Text>

25. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

26. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності БУ в Україні: Постанова НБУ від 28.08.2001 № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>

27. Про затвердження Інструкції щодо організації роботи Банківської системи в надзвичайному режимі: Постанова НБУ від 22.07.2014 № 435. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0435500-14#n739>

28. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними Банківськими операціями: Постанова НБУ від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (дата звернення 17.03.2023)

29. Про затвердження Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у Банківській системі в особливий період: Постанова НБУ від 05.05.2018 № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051500-18#n15>

30. Про затвердження Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України: Постанова НБУ від 18.07.2019 № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0097500-19/ed20190718#n44> (дата звернення 16.03.2023)

31. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та Банківських групах: Постанова НБУ від 11.06.2020 № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>

32. Про затвердження Положення про регулювання діяльності Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві: Постанова НБУ від 19.08.2022 № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0184500-22/ed20220819#n21> (дата звернення 14.03.2023)

33. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.2021 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

34. Про оборону України: *Закон України* від 06.12.1991 № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12/ed20101013/find?text=%CE%F1%EE%E1%EB%E8%E2%E8%E9+%EF%E5%F0%B3%EE%E4>

35. Про особливості підтримання ліквідності БУ у період дії воєнного стану: Постанова НБУ від 24.02.2022 № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0022500-22#Text>

36. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

37. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2022 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

38. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414->

19?find=1&text=%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA#w1_1 (дата звернення 22.03.2023)

39. Пухальська Н. О. Організація безпеки Банківського кредитування в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2021. № 1. С. 200-214.

40. Раїмов Р. І. Адміністративно-правове регулювання надзвичайного режиму роботи Банківської системи. Принципи. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 5(3). С. 115-118.

41. Рибак О. М., Пуськов Д. О. Реструктуризація проблемних кредитів банківських установ в умовах кризових явищ. *Інноваційна економіка*. 2020. № 3-4. С. 65-70.

42. Семенча І. Є., Руденко В. І. Особливості управління активами БУ в Україні в посткризовий період. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 5. С. 244-248.

43. Шинкар М. Л. Організаційні та правові заходи оптимізації механізмів запобігання банкрутству та примусовій ліквідації вітчизняних Банківських установ. *Журнал східноєвропейського права*. 2021. № 62. С. 106-114.

44. Шум М. А., Якименко О. Є., Лимар К. Г. Організація використання та обліку корпоративних Банківських платіжних карток. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 10(3). С. 21-23.

45. Яремко І. Й., Заворітній М. В. Кредитний моніторинг в комерційних банках як спосіб попередження виникнення проблемної заборгованості. *Молодий вчений*. 2021. № 4(2). С. 345-349.